

Sygn. akt IV CZ 55/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku K. W. i W. W.

przy uczestnictwie P. W.

o stwierdzenie zasiedzenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 listopada 2015 r.,

zażalenia wnioskodawców

na postanowienie Sądu Okręgowego w O.

z dnia 16 marca 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w O. oddalił wniosek wnioskodawców o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej od postanowienia tego Sądu z dnia 26 listopada 2014 r. i odrzucił wniesioną przez nich skargę w dniu 19 lutego 2015 r., jako spóźnioną. Sąd ten uznał, iż błędne poinformowanie wnioskodawców przez ich pełnomocnika, że doręczenie mu postanowienia z dnia 26 listopada 2014 r. wraz z uzasadnieniem dokonane zostało w dniu 19 grudnia 2014 r., a nie w dniu 15 grudnia 2014 r., nie może być uznane za niezawinioną, w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c., przyczynę uchybienia terminowi do wniesienia tego środka zaskarżenia. Zaznaczył, że umocowanie poprzedniego pełnomocnika ustanowionego dla wnioskodawców z urzędu nie wygasa z chwilą wydania postanowienia przez Sąd drugiej instancji. Obejmuje ono również, z mocy art. 91 w związku z art. 118 k.p.c., prawo do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia tego orzeczenia. Działanie tego pełnomocnika traktowane jest tak, jak działanie wnioskodawców. Podkreślił, że udzielenie pełnomocnictwa obecnemu pełnomocnikowi w dniu 12 lutego 2015 r. i sporządzenie jej w tym samym dniu, a zatem jeszcze przed upływem terminu do jej wniesienia, dawało temu pełnomocnikowi możliwość dochowania terminu. Zwrócił uwagę, że wniosek o przywrócenie terminu został zamieszczony w skardze, w której wyrzeczone zostało, że zaskarżeniem objęte jest postanowienie doręczone wraz z uzasadnieniem w dniu 19 grudnia 2014 r.

W zażaleniu wnioskodawcy zakwestionowali trafność dokonanej oceny wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej i zarzucili, że błędna informacja poprzedniego pełnomocnika, która determinowała dalsze ich działania, nie może świadczyć o ich winie oraz wywołać negatywnych dla nich skutków procesowych. Domagali się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie o przywrócenie terminu do wniesienia środka odwoławczego, w tym skargi kasacyjnej, ma charakter wypadkowy względem zasadniczego biegu postępowania. Jego celem jest dokonanie oceny dopuszczalności i zasadności

wniosku. Wydane przez sąd postanowienie oddalające wniosek nie kończy postępowania w sprawie i nie podlega zaskarżeniu. Do skontrolowania przez Sąd Najwyższy prawidłowości oceny dokonanej przez sąd drugiej instancji może dojść w przypadku zaskarżenia postanowienia odrzucającego skargę kasacyjną, które jako zamykające drogę do rozpoznania skargi, jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie. W tym celu strona zobowiązana jest do zamieszczenia w zażaleniu jednoznacznego wniosku o przeprowadzenie takiej kontroli. Żądanie tego dotyczące wynika ze złożonego zażalenia.

Warunkiem zasadności wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej jest, stosownie do art. 168 § 1 i 169 § 2 k.p.c., uprawdopodobnienie przez stronę, że mimo zachowania staranności, nie mogła dopełnić tej czynności z przyczyny od niej niezależnej. Chodzi zatem o przyczynę obiektywną, która wyklucza zachowanie terminu procesowego, a ocena jej zaistnienia wymaga uwzględnienia obiektywnego miernika staranności, przy czym od zawodowego pełnomocnika wymagany jest jej wyższy stopień. Wielokrotnie Sąd Najwyższy przyjmował, że przeszkoda, uzasadniająca przyjęcie uprawdopodobnienia braku winy, zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym) było niemożliwe albo nie można było oczekiwać od strony, że w danych okolicznościach zachowa wyznaczony termin procesowy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 sierpnia 2004 r., II CZ 86/04, z dnia 26 stycznia 2011 r., I UZ 165/10; z dnia 28 września 2011 r., I CZ 81/11; z dnia 18 grudnia 2013 r., I CZ 92/13; niepubl.). Brak winy strony w uchybieniu terminowi podlega ocenie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy i braniem pod uwagę obiektywnego miernika staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem w judykaturze, stroną w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c. jest nie tylko strona w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz także jej przedstawiciel ustawowy oraz pełnomocnik procesowy (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 1935 r., C.III. 1146/34, OSN 1936, poz. 108 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1983 r., IV PZ 32/83; z dnia 26 stycznia 2011 r., I UZ 165/10, niepublikowane). Zawinione zaniedbania pełnomocnika procesowego obciążają stronę, choćby ta nie zawiniła przekroczenia terminu (por. postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 1999 r., III CKN 1052/98; z dnia 28 maja 2013 r., V CZ 160/12, niepublikowane).

Dokonana przez Sąd Okręgowy ocena wniosku stanowi wynik właściwego zastosowania w okolicznościach sprawy art. 168 § 1 k.p.c. Opóźnienie w złożeniu skargi kasacyjnej było zawinione. Sprzeczne z wymaganiem starannego działania było poprzestanie przez profesjonalnego pełnomocnika jedynie na informacji mocodawców, dotyczącej terminu doręczenia poprzedniemu pełnomocnikowi postanowienia z uzasadnieniem, którzy z kolei odwoływali się do informacji uzyskanej od tego pełnomocnika. Nie zwalniało to także wnioskodawców od obowiązku sprawdzenia w aktach sprawy daty doręczenia tego orzeczenia i upewnienia się, do kiedy skarga powinna być wniesiona. Nie zostały powołane w zażaleniu żadne okoliczności, które uniemożliwiłyby, czy przeszkodziły w dochowaniu terminu. Wyartykułowane zastrzeżenia braku realnej możliwości sporządzenia skargi w terminie do 15 lutego 2015 r. nie świadczyły o braku zawinienia, w kontekście decyzji wnioskodawców udzielenia pełnomocnictwa dopiero w dniu 12 lutego 2015 r. i przyjęcia go przez pełnomocnika. Wątpliwości Sądu Okręgowego dotyczące zamieszczenia w skardze oznaczonej datą 12 lutego 2015 r. wniosku o przywrócenie terminu do jej złożenia ze wskazaniem daty doręczenia kwestionowanego postanowienia na 19 lutego 2015 r., chociaż były usprawiedliwione, to jednak nie miały decydującego znaczenia dla oceny wniosku.

Z tych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc